Dosar nr. 35920/3/2008

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A VIII-A DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

CURTEA COMPUSĂ DIN:
PREŞEDINTE: ***BULANCEA DIANA-MAGDALENA***
GREFIER: ***BUHĂ ILEANA***

Şedinţa publică din data de 20 ianuarie 2010

Sentinţa civilă nr. 326

Pe rol se află spre soluţionare cauza de contencios administrativ privind cererea formulată de reclamantul ***Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii***, cu sediul în mun. Bucureşti, str. Matei Basarab nr. 55-57, Sector 3, în contradictoriu cu pârâtul ***DICĂ Octavian***, născut la data de 08.05.1960, fiul lui Ion şi Caterina, domiciliat în localitatea Bereşti, strada Liliacului nr. 15, judeţul Galaţi, având ca obiect *„acţiune în constatare"*.

La apelul nominal făcut în şedinţă publică a răspuns reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic, ... în baza delegaţiei nr. DJ 859 din data de 17 martie 2009 emisă de această instituţie, lipsă fiind pârâtul Dică Octavian

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de şedinţă, care învederează instanţei că avocatul ales al pârâtului a depus la data de 20 ianuarie 2010, prin Serviciul registratură, cerere de amânare a cauzei având în vedere imposibilitatea de prezentare datorită condiţiilor meteorologice nefavorabile.

Reclamantul, prin consilier juridic, pune concluzii de respingere a cererii de amânare ca fiind neîntemeiată, întrucât apărătorul ales avea obligaţia de a asigura substituirea.

Curtea înmânează reclamantului duplicat de pe întâmpinare.

Deliberând asupra cererii de amânare a cauzei formulată de apărătorul ales al pârâtului, urmează a o respinge, având în vedere că prezenta cauză a suferit numeroase amânări la cererea apărătorului pârâtului, faţă de dispoziţiile art. 156 din Codul de procedură civilă, care permit acordarea unui singur termen pentru lipsă de apărare, temeinic justificată.

Curtea constată cauza în stare de judecată şi acordă cuvântul pe fond.

Reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic, solicită admiterea acţiunii aşa cum a fost formulată şi să se constate existenţa calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce-l priveşte pe pârât, solicitând a se avea în vedere că în perioada analizată acesta a furnizat informaţii mai ales despre persoane cunoscute cu antecedente politice şi penale pe linie de securitate şi au spus unele bancuri referitoare la situaţia politică actuală din ţara noastră.

Curtea, în temeiul dispoziţiilor art.150 din Codul de procedură civilă declară închise dezbaterile şi reţine cauza în pronunţare.

C U R T E A,

Deliberând asupra acţiunii în constatare de faţă, reţine următoarele:

Prin cererea înregistrată iniţial pe rolul Tribunalului Bucureşti, Secţia a IX-a de contencios administrativ şi fiscal, la data de 29.09.2008, sub nr. 35920/3/2009, reclamantul ***Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii*** a formulat acţiune în constatarea calităţii de **colaborator** al Securităţii în privinţa pârâtului ***DICĂ Octavian***, născut la data de 08.05.1960, fiul lui Ion şi Caterina, domiciliat în localitatea Bereşti, strada Liliacului nr. 15, judeţul Galaţi.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că în fapt, pârâtul a candidat la funcţia de primar al oraşului Buhuşi şi conform prevederilor art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 teza a II-a din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, CNSAS verifică din oficiu, sub aspectul stabilirii calităţii de lucrător sau colaborator al Securităţii, persoanele care au candidat în demnităţile sau funcţiile prevăzute la art. 3 lit. b)-h).

Aşa cum rezultă şi din cuprinsul Notei de Constatare nr. S/DI/I/1965/14.08.2008, domnul ***DICĂ Octavian,*** a fost recrutat „în scopul stăpânirii în condiţii cât mai bune a situaţiei operative din cadru Secţiei II Instalaţii a Şantierului Naval Galaţi, în vederea cunoaşterii şi prevenirii faptelor de natură a leza securitatea

statului şi bunul mers al procesului de producţie", la data de 04.06.1982 semnând angajament şi primind numele conspirativ de colaborator „AVRAMESCU".

În contextul urmăririi informative a unor persoane semnalate de către organele de Securitate că au „atitudine ostilă" faţă de orânduirea socialistă, fac „comentarii negative la adresa politicii partidului şi statului nostru", precum şi că apreciază „pozitiv" activitatea posturilor de radio occidentale, audiind ştirile acestora, domnul DICĂ Octavian a furnizat informaţii despre poziţia şi viaţa privată a acestor persoane. Astfel, relatează că un coleg de serviciu „a început să facă şi unele afirmaţii neprincipiale cu privire la modul de viaţă din ţara noastră".

Într-o Notă informativă din 07.03.1984, prezintă pe larg poziţia şi concepţiile unor colegi de serviciu faţă de regimul comunist: „Referitor la recensământul animalelor, spunea că se iau toate animalele încât nu mai are omul ce să mănânce. Spunea că a citit presa şi că este de părere că de acum înainte situaţia va fi din ce în ce mai grea. Omul nu va mai rămâne cu câteva păsări şi animale. Se referă des la politica partidului şi a conducerii sale şi discută negativ aducând aprecieri denigratoare. Numitul S. C. / .. ./ a fost la Bucureşti la o sesiune pe linie profesională şi a văzut că preşedintele era sub escortă permanentă şi afirmă, cum e posibil ca într-o ţară socialistă să existe asemenea situaţii. A început să spună o serie de bancuri politice referitor la conducerea de partid şi măsurile pe care le ia (despre economia de energie, vizitele în alte ţări etc.). D. E., la rândul ei, a spus o serie de bancuri, de : asemenea la adresa conducerii d~, partid. Menţionez că şi în alte ocazii a spus astfel de bancuri."; „spunea că a ascultat la <VOCEA AMERICII> şi a auzit că situaţia ROMÂNIEI se înrăutăţeşte din ce în ce mai rău. Se fac restricţii la consumul de energie, combustibil, chiar şi la alimentele fără de care nu se poate trăi. El mai spunea că, intr-adevăr, lipsesc unele produse. De faţă mai era M. I., B. C."

În nenumărate note adresate Securităţii furnizează informaţii precum: „a spus unele bancuri referitoare la situaţia politică din ţara noastră. A comentat , negativ vizitele care se fac în alte state. Mai spunea că suntem într-o situaţie critică exportând tot şi nu peste mult timp vom fi într-o situaţie şi mai gravă, că o să ajungem să nu mai avem ce mânca"; „se antrenează mai tot timpul la diferite discuţii pe baza legilor şi decretelor date de conducerea statului nostru asupra creşterii natalităţii, afirmând că unde să se mai crească atâţia copii când noi nu ne găsim ce să mâncăm şi, din ce în ce încep să se restructureze serviciile pe care le avem. /.../ După cum a afirmat, tov. D. E. mai ascultă la aparat şi discursurile de la <EUROPA LIBERĂ>, <VOCEA AMERICII>, spunând că toţi ne critică cu aceste decrete care au apărut şi cu situaţia slabă pe care o avem în ţară"; „menţionez că acesta când se îmbată este foarte violent şi se manifestă nemulţumit la adresa orânduirii noastre"; „sursa vă informează că la locuinţa acestuia se adună băieţi şi fete aproape în fiecare seară, după ora 21:00, unde se practică raporturi sexuale, se audiază muzică, se practică jocuri de noroc. Iar când ajunge în stare de ebrietate devine violent aducând injurii la diferiţi cetăţeni"; „sursa vă informează că acesta în ultima perioadă s-a certat foarte des cu soţia care este de moravuri uşoare, fapt pentru care a fost nevoit să se mute la locuinţa SMA, să locuiască singur, iar pe la locuinţa sa să vină mai rar".

Reclamantul susţine că este vădit faptul, ţinând cont de virulenţa datelor furnizate, că domnul DICĂ Octavian avea clar reprezentarea consecinţelor pe care delaţiunile sale le aveau asupra victimelor. Ca atare, este evident că, informând Securitatea despre cei ,ce· aveau atitudini sau activităţi potrivnice regimului, domnia sa conştientiza urmările pe care le vor suferi aceştia, ceea ce însemna că viza, implicit, luarea unor măsuri împotriva lor. Pe aceeaşi linie, considerăm relevante şi evaluările făcute de către ofiţerii de Securitate, care apreciau astfel: „În perioada analizată a furnizat informaţii mai ales despre persoane cunoscute cu antecedente politice şi penale pe linie de securitate, materialele fiind de bună calitate şi de interes operativ. Sursa dispune de calităţi personale şi posibilităţi de inform~re care să justifice folosirea sa în continuare în activitatea de culegere de informaţii utile organelor de securitate. Sursa trebuie însă atrasă şi în rezolvarea unor probleme pe specific de contrainformaţii economice".

Consideră reclamantul că materialele prezentate mai sus sunt relevante în această situaţie deoarece, în stabilirea calităţii de colaborator al Securităţii, potrivit art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, se constituie probe în cauză atât documentele redactate de către colaborator, cât şi notele, rapoartele scrise, relatările verbale consemnate de lucrătorii Securităţii prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiţii pentru a se putea reţine calitatea invocată:

1.Informaţiile furnizate Securităţii, indiferent sub ce formă, să se refere la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Această condiţie este asigurată deoarece, pe parcursul colaborării cu

organele de Securitate, domnul ***DICĂ Octavian*** a furnizat informațiile relatate anterior. Reținem astfel informațiile ce se referă la relații cu cetățeni străini, aspecte de viață privată și comentarii necorespunzătoare. În aceeași ordine de idei aprecierile pozitive făcute de ofițerii de Securitate nu pot fi justificate decât prin aceea că domnul ***DICĂ Octavian*** a furnizat informații potrivit scopului pentru care a fost recrutat.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată deoarece, prin aceste acțiuni s-au îngrădit dreptul la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice; dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe conținutul articolelor 3 litera g), art. 2 lit. b), art. 8 litera a) și art. 11 alineatul 1, art. 5 alin. 1 teza a II-a ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 31, art. 36 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, adoptat prin Hotărârea Colegiului nr. 2/2008, publicat în Monitorul Oficial al României Nr. 18/09.01.2009, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de procedură civilă.

În dovedirea acțiunii, reclamantul a depus la dosar fotocopii certificate de pe următoarele înscrisuri: Nota de Constatare nr. S/DI/I/1965/14.08.2008, aprobată de Colegiul C.N.S.A.S.; Dosarul R 2225 (cota CNSAS), 2 volume parțial, Dosar 145259 (cota C.N.S.A.S.), f. 1,3,4,6,8,9, 11,23; Dosar 1210644 (cota C.N.S.A.S.), vol. 3, f. 95, 99, 100; Dosar 145404 (cota C.N.S.A.S.), f. 1, 12; Dosar 145405 (cota C.N.S.A.S.), f. 20; adresa de verificare nr. S/5453/06.03.2007 transmisă de CNSAS către foștii deținători de arhivă (SRI, SIE, SIA); adresele de răspuns transmise CNSAS de către foștii deținători de arhivă cu numerele S/113326/30.03.2007; S/115479/11.06.2007; S/14948/ 16.03.2007; A/S/70/28.03.2007.

Prin sentința civilă nr. 3583, pronunțată de Tribunalul București, Secția a IX-a de contencios administrativ și fiscal la data de 15.12.2008 a fost declinată competența de soluționare a acțiunii în favoarea Curții de Apel București, Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, în baza dispozițiilor tranzitorii conținute în art. 34 alin. 2 din OUG nr. 24/2008, raportate la art. 11 alin. 1, astfel cum au fost modificate prin art. 27, respectiv 17 din Legea nr. 293/2008.

Cauza a fost înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 08.01.2009 sub același număr.

Pârâtul, legal citat, a depus întâmpinare în cuprinsul căreia a susținut, în esență, că a semnat angajamentul la o vârstă foarte fragedă și a dat câteva note informative mai mult sub impulsul insistenței și presiunii exercitate asupra sa, dar se poate constata că acestea vizau aspecte care nu afectau în nici un fel persoana respectivă și niciunul nu a avut de suferit de pe urma notelor date.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată și de temeiurile de drept incidente în cauză, Curtea reține următoarele:

În considerarea dispozițiilor art. 3 lit. g) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 - text potrivit căruia „Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții: *„g) primarii, viceprimarii, consilierii județeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, consilierii locali;"* – din oficiu, în baza dispozițiilor art. 5 alin. 1 teza a II-a din același act normativ, s-a procedat la verificarea calității pârâtului de colaborator al Securității.

Potrivit Notei de Constatare nr. S/DI/I/1965/14.08.2008 (filele 11 – 21 din dosarul Tribunalului București), la verificarea din oficiu conform prevederilor art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 teza a II-a din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, CNSAS l-a identificat pe pârâtul ***DICĂ Octavian*** cu dosarele de rețea nr. R 2225 (cota CNSAS), în 2 volume, Dosar 145259 (cota C.N.S.A.S.); Dosar 1210644 (cota C.N.S.A.S.); Dosar 145404 (cota C.N.S.A.S.); Dosar 145405 (cota C.N.S.A.S.), depuse parțial în fotocopii certificate la dosar (filele 31-67), din care rezultă că pârâtul, în calitate de tehnician angajat la Șantierul Naval Galați, a fost recrutat „în scopul

stăpânirii în condiții cât mai bune a situației operative din cadru Secției II Instalații a Șantierului Naval Galați, în vederea cunoașterii și prevenirii faptelor de natură a leza securitatea statului și bunul mers al procesului de producție". Astfel, la data de 04.06.1982 pârâtul a semnat un angajament (fila 36 dosar Tribunal) de a sprijini „în mod secret, organizat și activ organele de securitate pentru prevenirea și descoperirea activităților îndreptate împotriva securității statului și combaterea oricăror manifestări care afectează interesele orânduirii noastre socialiste", primind numele conspirativ de colaborator „AVRAMESCU" (notă de analiză 05.06.1982 – 10.07.1983, fila 40 dosar tribunal).

Analizând documentația depusă de către reclamant în susținerea acțiunii în constatare, Curtea reține că situația de fapt expusă rezultă din filele extrase din dosarele de rețea identificate, depuse la dosarul Tribunalului București, aspecte de altfel necontestate de către pârât, care invocă doar circumstanțele în care au fost date angajamentul și notele informative și lipsa consecințelor asupra persoanelor vizate.

Reținută fiind starea de fapt supusă examinării, urmează a se verifica măsura în care activitățile pârâtului ***DICĂ Octavian*** se încadrează în sfera de aplicare a OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.

Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b din actul normativ menționat, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, *indiferent sub ce formă*, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care *au vizat* îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului".

Din documentele invocate în paragrafele anterioare reiese în mod cert întrunirea primei cerințe, privind furnizarea de către pârât organelor de securitate de informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Privind sintagma *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist* din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie să avem în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod absolut discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

În speță, simpla comunicare a unor bancuri politice referitoare la conducerea de partid și la măsurile luate, afirmarea atât în public cât și într-un cadru privat că statul român nu respectă drepturile constituționale inserate în propria Constituție, orice critici sau manifestări la adresa politicii partidului, a orânduirii socialiste, a stării de lucruri din țară, din orice perspectivă, ascultarea posturilor de radio străine, precum „Vocea Americii", comentariile elogioase la adresa statelor occidentale/capitaliste erau privite ca potrivnice regimului comunist și considerate periculoase pentru securitatea acestuia.

Că așa stau lucrurile rezultă implicit și din însăși valoarea operativă a informațiilor, apreciată ca atare de către Securitate și concretizată în notele lucrătorilor puse pe notele informative și măsurile dispuse: „A.C. lucrat în S.I"; „D.E., S.C., P.P. lucrează la I.A.S. Berești. Se va cere aprobare de la organele de partid spre a fi lucrați S.C. și P.P.. Informatorul va semnala în continuare comentariile de natură politică ale acestora. Nota se va exploata la Buletin. Va fi dirijat și inf. „TRAIAN""; „D.E. necunoscută în evidențe. Va semnala concepțiile sale politice, față de cine se manifestă, preocupările prezente. Nota se va exploata la materialele de verificare", „Să fie încadrată informativ și dacă se verifică aceste comentarii se propun măsuri de influențare și să informăm pe secretarul P.C.R. al comunei Berești"; „D.E. contabilă la I.A.S. Berești, necunoscută în evidențe. Va semnala în continuare comentariile pe marginea unor evenimente social-politice și față de cine discută. Nota se exploatează la dosarul pe linie de securitate.", „Să fie lucrată pe a doua linie. Verificați-i părinții, socrii și alte rude apropiate, precum și prietenii.", „P.P. semnalat din proprie inițiativă. Se va cere aprobare spre a fi lucrat".

Se impune în continuare a fi analizat dacă această furnizare de informații viza îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Analiza documentelor evocate mai sus induce concluzia instanței în sensul întrunirii și a celei de-a doua condiții.

Astfel, furnizarea acestor informații către organele de securitate a expus persoanele în cauză unor consecințe negative pentru ele (precum supravegherea informativă a acestora ș.a.), vizând îngrădirea următoarelor drepturi și libertăți fundamentale ale omului, consacrate legislativ în epocă astfel:

1. *Dreptul la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor și de conștiință*, consacrate în

- art. 28 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Cetățenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor și a demonstrațiilor"

- art. 30 alin. 1 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965, în vigoare în perioada de referință, potrivit căruia „Libertatea conștiinței este garantată tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România".

- art. 19 pct. 1 și 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, texte potrivit cărora „ (1) Nimeni nu trebuie să aibă de suferit din cauza opiniilor sale. (2) Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită ori artistică, sau prin orice alt mijloc, la alegerea sa";

2. *Dreptul la viață privată*, consacrat în art. 17 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, potrivit căruia „Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixtiuni arbitrare sau ilegale în viața particulară, în familia, domiciliul sau corespondența sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei și reputației sale".

Curtea apreciază că apărările pârâtului, formulate prin întâmpinare, nu sunt în măsură a duce la respingerea acțiunii CNSAS.

Astfel, pârâtul sugerează existența în ceea ce îl privește a unei presiuni și a unor constrângeri pentru a semna angajamentul și apoi pentru a furniza informații organelor de securitate, în raport de vulnerabilitatea determinată mai întâi de vârsta fragedă la care a fost constrâns să furnizeze relațiile, prin amenințări ce vizau locul de muncă și dorința sa de a urma școala militară.

Curtea apreciază că aceste mijloace folosite de către reprezentanți ai securității, nu sunt de natură a conduce la concluzia unei recrutări prin constrângere sau pe baza unui material compromițător și a unei furnizări de informații ca urmare a constrângerii pe parcursul întregii perioade de 7 ani, cuprinsă între 1982-1989, iar această concluzie se desprinde din analizarea documentelor securității, întocmite în procedura recrutării pârâtului, inclusiv cea anterioară de verificare în acest scop, din care reiese foarte clar că în situația pârâtului nu s-au folosit alte mijloace decât cele obișnuite în recrutarea și colaborarea cu Securitatea, aspectele de ordin psihologic invocate de către pârât care l-au determinat să accepte racolarea și oferirea informațiilor nefiind de natură să facă inaplicabile dispozițiile legale reținute anterior.

Astfel, din *Raportul privind modul în care a decurs recrutarea numitului* ***DICĂ Octavian*** *în calitate de colaborator, întocmit în data de 05.06.1982* (f. 32 și următoarele dosar tribunal) reiese că „Contactarea s-a desfășurat în condiții normale, în final candidatul acceptând să ne sprijine în mod secret și organizat. I s-a luat angajament și i s-a făcut instructaj asupra modului de comportare și a problemelor care ne interesează. Cu ocazia recrutării candidatul a furnizat și un material informativ.".

Or, o atare abordare de către organele de securitate exclude constrângerea la colaborare, în sprijinul acestei concluzii fiind și constatările *Comisiei prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste*, consemnate în Raportul său final, privind modul în care se făcea recrutarea prin constrângere sau pe bază de materiale compromițătoare.

Astfel, „elementele de constrângere sau de șantaj erau identificate de ofițer în perioada studiului pentru recrutare, utilizarea lor fiind supusă aprobării șefilor ierarhici, în raportul prin care se făcea propunerea de introducere a noii surse în rețea", respectiv „elementul de constrângere sau șantaj era invocat deschis de către ofițer chiar în timpul procesului de recrutare, și din acest motiv alegerea și evaluarea sa prealabilă erau decisive. Faptul că acceptul asupra colaborării cu Securitatea a fost dat prin constrângere sau prin folosirea de material compromițător era consemnat explicit în raportul privind modul cum a decurs recrutarea, fapt care atestă lipsa oricărei restricții procedurale și, implicit, a oricărui scrupul legal în metodele de lucru ale Securității.

Or, astfel de mențiuni/referiri nu apar în nici unul din documentele securității privind procedura de verificare și recrutare a pârâtului, așa cum din nici una din probele dosarului nu reiese că am fi în prezența unei situații de excepție de la această practică a organelor de securitate.

În consecință, Curtea apreciază că pârâtul a acceptat nesilit colaborarea cu organele de securitate, apărările acestuia neputând fi reținute în raționamentul juridic al cauzei.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constitutia Romaniei este cel de a avea acces la orice informatie de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiasi articol, autoritatile publice "sunt obligate sa asigure informarea corecta a cetatenilor asupra treburilor publice si asupra problemelor de interes personal" (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitatile de exercitare a acestui drept fundamental, dupa cum reiese si din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informatiile de interes public, orice cetatean roman cu domiciliul in tara sau in strainatate, precum si presa scrisa si audiovizuala, partidele politice, organizatiile neguvernamentale legal constituite, autoritatile si institutiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, in legatura cu calitatea de agent sau de colaborator

al organelor Securitatii, ca politie politica, a persoanelor care ocupa sau candideaza pentru a fi alese ori numite in urmatoarele demnitati sau functii", acestea fiind enumerate in acelaşi articol 2.

Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (**CNSAS**) este o instituţie înfiinţată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziţia cetăţenilor români dosarele şi documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenţiei de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, *„În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securităţii statului, parte a poliţiei politice, o permanentă teroare împotriva cetăţenilor ţării, drepturilor şi libertăţilor lor fundamentale. Aceasta îndreptăţeşte accesul la propriul dosar şi deconspirarea poliţiei politice comuniste, în condiţiile prezentei legi."*

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetăţenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populaţie sau numite de către autorităţi, ci şi *posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziţii sau desfăşoară activităţi cu un impact semnificativ pentru viaţa societăţii* şi care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice. Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relaţiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entităţile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzaţii nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului totalitar. S-a considerat deci că *cetăţenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească.*

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii a preluat raţiunea actului normativ iniţial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la informare cu privire la existenţa sau inexistenţa calităţii de lucrător al Securităţii sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanţei de urgenţă, a candidaţilor la alegerile prezidenţiale, generale, locale şi pentru Parlamentul European, precum şi a persoanelor care ocupă demnităţile sau funcţiile enumerate.

Dispoziţiile nu instituie premisele unei răspunderi morale şi juridice colective, fără existenţa unei fapte infamante şi fără vinovăţie, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetăţenilor cu privire la persoanele care ocupă funcţii sau demnităţi publice, dacă şi în ce măsură aceştia au suprimat sau îngrădit, prin acţiunile lor, drepturi şi libertăţi fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanţa de judecată in concreto, în raport de situaţia particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acţiuni.

Astfel, în cauză apărările pârâtului referitoare la motivele care l-au determinat să accepte colaborarea cu organele fostei Securităţi nu au relevanţă faţă de scopul explicit al reglementării.

Fiind, prin urmare, întrunită ipoteza normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, instanţa – în temeiul art. 11 din acelaşi act normativ – va admite prezenta acţiune şi va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂŞTE:

Admite cererea formulată de reclamantul ***Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii***, cu sediul în mun. Bucureşti, str. Matei Basarab nr. 55-57, Sector 3, în contradictoriu cu pârâtul ***DICĂ Octavian***, născut la data de 08.05.1960, fiul lui Ion şi Caterina, domiciliat în localitatea Bereşti, strada Liliacului nr. 15, judeţul Galaţi.

Constată calitatea de **colaborator** al Securităţii în privinţa pârâtului ***DICĂ Octavian***, născut la data de 08.05.1960, fiul lui Ion şi Caterina, domiciliat în localitatea Bereşti, strada Liliacului nr. 15, judeţul Galaţi.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunţată în şedinţa publică din data de 20 ianuarie 2010.

PREŞEDINTE,
Bulancea Diana-Magdalena

GREFIER,
Buhă Ileana

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr.................../
.... în sumă de ....lei
GREFIER ŞEF

ROMÂNIA 28.02.2011
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA Cont. adm.
Prezenta copie fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanţe Nr. .../2/2008 se legalizează de noi
GREFIER ŞEF

BDM//2 ex.-

Def. în urma neexercitării căii de atac / prin nerecurare 15.09.2010